

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM
ARAŞTIRMALARINA YÖNELİK TUTUMLARININ
FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Taha KOTAN

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı

2019

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ARAŞTIRMALARINA YÖNELİK
TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

(Analyzing Music Teachers Attitudes Towards Education Research in Terms of Different Variables.)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Taha KOTAN

Danışman: Doç. Dr. Barış DEMİRCİ

Erzurum
Kasım, 2019

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Taha Kotan tarafından hazırlanan “Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışması 17 / 09 / 2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Ahmet FEYZİ
Atatürk Üniversitesi
Danışman: Doç.Dr. Barış DEMİRCİ
Atatürk Üniversitesi
Jüri Üyesi: Dr.Öğr.Üyesi Sibel POLAT
Kafkas Üniversitesi

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

19 Kasım 2019

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR

Enstitü Müdürü

araştırmalarına
nası 17 / 09 /
iz tarafından
k Lisans tezi

liği'nin ilgili

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

Taha KOTAN

17/09/2019

Taha Kotan

Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve ..... sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve ..... sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Çalıőmamın her safhasını özenle inceleyip önerilerde bulunan ve beni yönlendiren danışman hocam sayın Doç. Dr. Barış DEMİRÇİ' ye, tez savunmam esnasında önerileriyle çalışmaya katkı sağlayan Doç. Dr. Ahmet FEYZİ ve Dr. Öğr.Üyesi Sibel POLAT hocalarıma, ölçek uygulaması esnasında dönüş sağlayan tüm müzik öğretmeni meslektaşlarıma ve desteğini üzerimden esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

Taha KOTAN

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ARAŞTIRMALARINA YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Taha KOTAN

Kasım 2019, 42 Sayfa

Amaç: Bu çalışmanın amacı “Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesidir”.

Yöntem: Araştırma, tür olarak betimsel türde, model olarak genel tarama modelinde, yapı olarak ise keşfedici bir yapıdadır. Araştırmanın evrenini, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Erzurum il, Merkez ilçe, (Aziziye, Palandöken, Yakutiye) ve diğer ilçelerde (Aşkale, Çat, Hınıs, Horasan, İspir, Karaçoban, Karayazı, Köprüköy, Narman, Oltu, Olur, Pasinler, Pazaryolu, Şenkaya, Tekman, Tortum, Uzundere) görev yapan müzik öğretmenleri (128), örneklemini ise eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutum ölçeğine cevap veren müzik öğretmenleri (103) oluşturmaktadır. Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını belirlemek için “Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde bağımsız örneklem için t testi ve tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bu kriterlerden herhangi birini karşılamayan değişkenlerin analizinde ise Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis Nonparametrik testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları; cinsiyet, yaş, medeni durum, deneyim yılı, öğrenim durumu ve görev yerleri açısından ele alınmıştır. Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları tespit edilmiş, ölçekte yer alan faktörler dikkate alınarak eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını belirlemeye ilişkin bulgular oluşturulmuştur.

Sonuç: Müzik öğretmenlerinin cinsiyet, medeni durum, deneyim yılı, öğrenim durumu ve görev yerleri, öğretmen tutum ölçeğinin alt boyutları açısından incelendiğinde, anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir. Sadece yaş alt boyutu incelendiğinde uygulanabilirlik faktörüne göre anlamlı bir farklılaşma görülmüştür. Öğretmen tutum ölçeği analiz sonuçlarına göre müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu, eğitim araştırmalarının müzik öğretmenlerine öğretim süreci içerisinde katkı sağladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim araştırmaları, tutum, müzik eğitimi, müzik öğretmeni.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

ANALYZING MUSIC TEACHERS ATTITUDES TOWARDS EDUCATION RESEARCH IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

Taha Kotan

November 2019, 42 Pages

Purpose: The purpose of this study is to “Analyzing Music Teachers Attitudes Towards Education Research In Terms of Different Variables”.

Method: The research is a descriptive work as a type, general scanning model as a model, and exploratory as a structure. The music teachers (128) who work in the central districts (Aziziye, Palandöken, Yakutiye) and other districts (Aşkale, Çat, Hınıs, Horasan, İspir, Karaçoban, Karayazı, Köprüköy, Narman, Oltu, Olur, Pasinler, Pazaryolu, Şenkaya, Tekman, Tortum, Uzundere) of Erzurum constitute the population of the study, while music teachers (103) who responded to the attitude scale towards educational researches constitute the sample of the study. “Teacher Attitude Scale Regarding Educational Researches” was used to identify the attitudes of music teachers towards educational researches. In the analysis of data, T-test and single-factor variance analysis (ANOVA) were used for independent sampling. However, in the analysis of the variables that did not meet one of these criteria, Whitney U test and Kruscal Wallis Non-Parametric tests were used.

Findings: The attitude of music teachers towards educational researches were discussed in terms of gender, age, marital status, experience, educational background and the places they work. The attitude of music teachers towards educational researches was determined and findings were formed by considering the factors in the scale.

Result: When the genders, marital status, experience, educational background and places they work were analyzed in terms of sub-dimensions of the teacher attitude scale, a meaningful difference was not found. A meaningful difference was detected only when the age was analyzed. According to the teacher attitude scale analysis results, music teachers' attitudes toward educational researches were positive in general and they contribute to music teachers in the teaching process.

Keywords: Education research, attitude, music education, the music teacher.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iii
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	0
Giriş	0
Araştırmanın Amacı	1
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	2
İKİNCİ BÖLÜM	3
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	3
Konunun genel yapısı ile ilgili olan çalışmalar.....	3
Konunun genel yapısıyla ilgili alana özgü çalışmalar.....	4
Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	5
Bilimin Tanımı	5
Bilimin İşlevleri	6
Bilimsel Araştırma	6
Bilimsel araştırmanın temel özellikleri.....	7
Eğitim araştırması.....	7
Müzik eğitiminde yöntem ve yaklaşımlar.....	9
Orff öğrenme yöntemi.....	9
Kodaly öğrenme yöntemi.....	9
Dalkroz öğrenme yöntemi.....	10
Suzuki öğrenme yöntemi.....	10
Müzik öğretmenlerinin müzik öğretim yöntemlerine bakış açısı.....	11
Müzik eğitiminde başlıca araştırma yöntemleri.....	11
Müzik eğitiminde araştırma yöntemleri ile ilgili yapılan bazı araştırmalar.....	12

Müzik eğitimine karşı tutum ve ilgi düzeyi belirlemek amacıyla yapılan bazı araştırmalar.....	13
Müzik eğitiminin farklı disiplinlere etkisi.	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	15
Yöntem	15
Araştırma Modeli	15
Evren ve Örneklem	15
Veri Toplama Araçları	15
Süreç ve Uygulama	16
Verilerin Analizi.....	16
Geçerlik ve Güvenirlik.....	17
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	18
Bulgular	18
BEŞİNCİ BÖLÜM	0
Sonuç ve Öneriler	0
Sonuçlar.....	0
Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	0
İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	0
Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.....	0
Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.....	1
Beşinci alt probleme ilişkin sonuçlar.....	1
Altıncı alt probleme ilişkin sonuçlar.....	1
Öneriler	1
KAYNAKÇA	3
EKLER	5
EK-1. Ölçek.....	5
ÖZ GEÇMİŞ.....	7

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. <i>Veri Setine İlişkin Betimleyici İstatistikler</i>	17
Tablo 2. <i>Cinsiyete İlişkin Bulgular</i>	18
Tablo 3. <i>Öğrenim Durumuna İlişkin Bulgular</i>	19
Tablo 4. <i>Mesleki Kıdeme İlişkin Bulgular</i>	19
Tablo 5. <i>Görev Yerine İlişkin Bulgular</i>	20
Tablo 6. <i>Yaşa İlişkin Bulgular</i>	21
Tablo 7. <i>Medeni Duruma İlişkin Bulgular</i>	22
Tablo 8. <i>Örneklem Grubunun Betimsel Değerleri</i>	23

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Bireyleri ve toplumları biçimlendirmede ve yetkinleştirmede en etkili süreç eğitimidir. Eğitim kişiye istendik davranışlar kazandırmayı amaçlar. Eğitim fiziksel uyarımlar sonucu beyinde istendik biyokimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir (Sönmez 1994, s. 2). Eğitim; özelden genele, toplumun tüm katmanlarını etkileyen ve bu etkinin sonucunda değiştiren, bireyin doğumundan ölümüne kadar, yaşamının her aşamasında etkili olan bir kavramdır (Özer, 2017, s. 1).

Eğitim araştırması, eğitim alanında veya eğitim sorunlarıyla ilişkili olarak ve bilimsel yöntemlere başvurulmuş yapılan araştırmalardır (Armağan, 2012, s. 5). İlhan vd. (2013), eğitimin kalitesini arttırmak amacıyla bilim insanları tarafından farklı konularda birçok eğitim araştırması yapıldığının ve bununla birlikte ülkelerin ve toplumun gelişmesinde eğitim ve eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde eğitim araştırmaları ve bu araştırmalara yönelik tutumların önemli bir rol oynadığının altını çizmişlerdir. Araştırmacıların da belirttiği üzere eğitim araştırmaları eğitimin niteliğini etkilemektedir. Ayrıca bu araştırmalara yönelik tutumların eğitimde kalitenin artmasında ve toplumun gelişmesinde önemli bir yere sahip olduğu düşüncesi ifade edilebilir.

Kaptan ve Korkmaz (1999), eğitim sisteminin temel amacını, öğrencilere mevcut bilgileri aktarmaktan ziyade bilgiye ulaşma becerileri kazandırmak gerektiğinin altını çizmiştir. İlhan, Çelik ve Aslan (2016) ise bilgi üretebilmek için bireyin araştırma yapmak, sorgulamak, merak etmek ve sorumluluk almak gibi bazı becerilere sahip olması gerektiğini vurgulamıştır. Dolayısıyla araştırmacıların da savunduğu gibi merak eden, sorgulayan, araştıran ve sorumluluk sahibi olan bireylerin bilgi üretebileceği ve doğru bilgiye ulaşabileceği düşünülmektedir. Önemli olan bilimsel açıdan doğru bilgiye ulaşmak için eğitim alanında yapılan bilimsel çalışmaları takip etmektir.

Eğitim alanında yapılan bilimsel çalışmaların, araştıran, sorgulayan ve bilgiye ulaşan bir birey yetiştirme hususunda faydaları aşikârdır. Bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden eğitim süreci içerisinde bu çalışmaların her birinden yararlandığı ve yaşamın her evresinde eğitim alanında ortaya koyulan tüm bilimsel çalışmaların bireye yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Her alanda olduğu gibi m¼zik eğitimi alanında da ¼đretmenlerin bu ¼alıřmalardan faydalandığı d¼ř¼n¼lmektedir. Nitelikli bir m¼zik eğitimi i¼in ¼zellikle m¼zik ¼đretmenlerinin m¼zik eğitimi a¼ısından yeterli bilgiye sahip olmalarını gerektirdiği ve bu araştırmalara y¼nelik tutumlarının olumlu y¼nde olması gerektiği d¼ř¼n¼lmektedir. Korkmaz, şahin ve Yeşil (2011), ¼đretmenlerin değişim ve gelişime ayak uydurabilmeleri ¼ncelikle araştırma bilgi ve becerilerine sahip olmalarını, yapılan araştırmalara katkı sağlamalarını, araştırmalara ve araştırmacılara karşı olumlu bir tutum i¼erisinde olmaları gerektiğini savunmuştur. Ancak, (İlhan vd. 2013), ¼đretmenlerin genel olarak eğitim araştırmalarına uzak kaldığının, mevcut eğitim ¼alıřmalarından yeteri kadar faydalanmadıklarının, bu konuda yeterli araştırma yapmadıklarının ve bu araştırmalara karşı bazı olumsuz tutumlara sahip olduklarının eğitim araştırmacıları tarafından ¼eřitli ¼alıřmalarda vurgulandığını dile getirmişlerdir.

D¼nyada bir¼ok ¼lke eğitim araştırmalarını uygulayan eğitim ¼đretim sistemlerini branşlara g¼re planlamaktadırlar. Eğitim araştırmalarının ¼zellikle m¼zik derslerine sağladığı katkılar, bilin¼li yetişen bir m¼zik ¼đretmeni modeli ortaya koyma hususunda ¼nemli bir rol oynamaktadır. Bu sebeple m¼zik ¼đretmenlerinin eğitim araştırmalarına y¼nelik tutumları nitelikli bir m¼zik eğitimi i¼in son derece ¼nem arz etmektedir. Bu doğrultuda yapılan bu araştırmanın amacı m¼zik ¼đretmenlerinin eğitim araştırmalarına y¼nelik tutumlarının nasıl olduğunu sorgulayan bir probleme dayanmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı m¼zik ¼đretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumlarının belirlenmesidir. Alt problemlerden elde edilen veriler işığında m¼zik ¼đretmenlerinin eğitim araştırmalarına y¼nelik tutumları belirlenecek olup, mesleki yaşantılarında daha bilimsel d¼ř¼nebilme ve ¼đretim s¼re¼lerini bilimsel verilere dayalı olarak planlayabilmeleri ama¼lanmaktadır. Bu ama¼ durumundan hareketle araştırmanın problemi “M¼zik ¼đretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Y¼nelik Tutumları nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir.

Genel ama¼ ve problem durumu doğrultusunda araştırmanın alt problemleri aşağıda belirtilmiştir.

1. M¼zik ¼đretmenlerinin eğitim araştırmalarına y¼nelik tutumlarında cinsiyete g¼re anlamlı bir farklılaşma var mıdır?
2. M¼zik ¼đretmenlerinin eğitim araştırmalarına y¼nelik tutumlarında ¼đrenim durumlarına y¼nelik bir farklılaşma var mıdır?

3. Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında deneyim yılına göre bir farklılaşma var mıdır?
3. Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında görev yerlerine göre bir farklılaşma var mıdır?
4. Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında yaşlarına göre bir farklılaşma var mıdır?
5. Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında medeni durumlarına göre bir farklılaşma var mıdır?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Bu araştırma, müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumlarının belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında daha bilimsel düşünebilme ve öğretim süreçlerini bilimsel verilere dayalı olarak planlayabilmeleri açısından önemlidir. Yapılacak bu çalışma, alanda çalışma yapan diğer araştırmacılara yol göstermesi, zaman açısından kolaylık sağlması ve literatüre katkı sağlamasından dolayı da önem taşımaktadır.

Araştırma konusuna ilişkin farklı disiplinlerde birçok çalışma yapıldığı görülmekle beraber; müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumlarının belirlenmesine yönelik bir çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla yapılan bu çalışma alanda ilk olma niteliği taşımaktadır. Çalışma mevcut durumu tespit etmek amacıyla yapılacak olup, elde edilen sonuçların müzik öğretmenlerinin eğitim ve öğretim süreçlerine yeni bakış açıları kazandırmakla beraber daha bilimsel düşünme ve öğretim süreçlerini bu doğrultuda planlamalarına olanak sağlayacaktır.

Tezden elde edilen sonuçlar müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmaları hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları konusunda da önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışma müzik öğretmenlerinin mevcut bilgilerini geliştirme ve güncel tutmaları ile beraber, alana ilişkin çalışmalarını da daha bilimsel açıdan ele alabilmelerini sağlayacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Konunun genel yapısı ile ilgili olan çalışmalar.

Alanyazın derlemesine ilişkin alanyazın taraması sonucunda konunun genel yapısı ile ilgili olan, ancak alana özgü olmayan farklı disiplinlere yönelik birçok çalışmaya rastlanmıştır. Dolayısıyla bu çalışmanın alanyazın derlemesi bölümünde alan eğitimi kapsamında olan ancak farklı disiplinlerde ve bu konunun genel yapısı ile ilgili olan çalışmalara yer verilmiştir.

Korkmaz *vd.* (2011), “Öğretmenlerin bilimsel araştırmalara ve araştırmacılara ilişkin düşünceleri” adlı makalede öğretmenlerin bilimsel araştırmalara ve araştırmacılara ilişkin düşüncelerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırma, tarama modelinde yürütülen nitel bir çalışma olup, çalışma grubunu Kırşehir il merkezinde görev yapan 112 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre öğretmenlerin büyük bir bölümünün bilimsel araştırmalara olumlu yaklaştığı ve araştırmacılara yardımcı olmaya çalıştıkları, üçte birlik bir bölümün ise, olumsuz yaklaştığı görülmüştür.

Seçkin ve Kapucu (2018), “Fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları” adlı makalesinde fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesini amaçlamıştır. Bu çalışmada “Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği (EAÖTÖ)” olarak adlandırılan 5’li likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre eğitim araştırmalarına yönelik tutum ölçeğinin tüm alt boyutlarından alınan puan ortalamalarının cinsiyete, ortaöğretimin türüne, eğitim araştırmalarına yönelik eğitim alma durumuna ve branşlara göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur.

Savlet (2017), “Tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma düzeylerinin belirlenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma düzeylerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Çalışma karma bir araştırma olup, çalışmada hem nicel ve hem de nitel bir yaklaşım takip edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket ve yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Trabzon ilindeki liselerde görev yapan 100 tarih öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sürecinin tamamlanmasıyla, tarih öğretmenlerinin; eğitim araştırmalarını takip etme düzeylerinin yeterli olmadığı, eğitim araştırmalarının uygulamaya yansıtma düzeylerinin yeterli olmadığı ve

eğitim araştırmalarına y6nelik yeterlilik d6zeylerinin y6ksek olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Diğer bir çalışmada, Armağan (2012), eğitim araştırmaları çerçevesinde okul m6d6rlerinin g6r6şlerini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma nitel bir çalışma olup, araştırmanın çalışma grubunu Tokat merkez ve merkeze bağlı k6y ve ilçelerde g6rev yapan 50 okul m6d6r6 oluşturmuştur. Araştırma sonucunda, araştırmaya katılan okul m6d6rlerinin eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların kendilerine yararı olduğu d6ř6ncesini taşımalarına rağmen, eğitimle ilgili yayın ve araştırmalardan az yararlandıkları veya orta d6zeyde yararlandıkları bulunmuştur.

6 çalışmanın 6đretmenlerin eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarını 6lmeye y6nelik olduğu g6r6lmektedir. Ancak sonuçlar farklılık g6stermektedir. Bu durum çalışmaların farklı y6ntemlerle gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklanıyor olabilir. Ancak alınan sonuçlar bakımından iki çalışmanın (Savlet, 2017, Seçkin & Kapucu, 2018) bazı y6nleri ile benzer olduğu s6ylenebilir. Genel olarak bu d6rt çalışmada 6đretmen ve okul m6d6rlerinin tamamı eğitim araştırmalarının mesleki yaşantılarına yarar sağlayacağı y6n6nde g6r6ř belirtirken, eğitim-6đretim s6relerinde eğitim araştırmalarından çok fazla yararlanmadıkları y6n6nde g6r6şlerini ifade etmişlerdir.

Konunun genel yapısıyla ilgili alana 6zg6 alışmalar.

Yapılan alanyazın taraması sonucunda, bu araştırma konusuyla doğrudan ilişkili bir çalışma olmadığı, ancak m6zik 6đretmenlerinin eğitim araştırmalarına y6nelik g6r6şlerini içeren çeşitli çalışmalar olduğu g6r6lm6řt6r. Mesleki t6kenmişlik ve doyum 6zerine yapılan çalışmalarda m6zik 6đretmenlerinin mesleki t6kenmişlik d6zeyleri incelenmiş ve mesleki t6kenmişlik d6zeyleri ve doyumları arasındaki ilişki tespit edilmiş, mesleki t6kenmişliğin alt boyutları içerisinde çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Bu alt boyutlar cinsiyet, yaş ve çalışma yılına g6re çeşitli sonuçların ortaya çıktığını g6stermektedir.

Korkmaz (2004), m6zik 6đretmenlerinin mesleki t6kenmişlik d6zeylerinin belirlenmesi amacıyla yapmış olduğu çalışmada “Kişisel Bilgi Formu” ve “Maslach T6kenmişlik 6leği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler işığında m6zik 6đretmenlerinin daha fazla duygusal t6kenme ve bununla birlikte daha fazla kişisel başarı elde ettikleri, duygusal t6kenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı alt 6leklerinden aldıkları puanların, okul t6r6ne ve g6rev yaptıkları okulun bulunduğu sosyo-ekonomik çevreye g6re farklılaştığı, devlet okullarında g6rev yapan m6zik 6đretmenlerinde, 6zel okullarda g6rev yapan m6zik 6đretmenlerine g6re daha fazla duygusal t6kenme ve duyarsızlaşma yaşanmakta olduğu, 6zel

okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinde ise devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerine göre daha fazla kişisel başarı görüldüğü sonuçlarına ulaşılmıştır.

Karabulut (2019), müzik öğretmenlerinin mesleki doyumları ile mesleki tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesini amaçladığı çalışmasında mesleki tükenmişlik ile mesleki doyum arasında negatif anlamlı bir ilişki bulunduğunu, yani mesleki tükenmişlik arttıkça mesleki doyumun azalmakta olduğunu, mesleki doyum arttıkça ise mesleki tükenmişliğin azalmakta olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Eğitim araştırmalarının kapsamının birbirinden farklı teknik ve metotlarının eğitim süreci içerisinde önemli bir yeri olan geniş bir kavram olduğu bilinmektedir. Mortimore (2000), eğitim araştırmaları incelendiğinde dört ana görevin ortaya çıkacağını savunmuştur. Bu görevleri; sistematik olarak gözlemlemek ve kaydetmek, sonuçları analiz etmek ve çizmek; bulguları yayınlamak ve en önemlisi, eğitim süreçlerini ve sonuçlarını iyileştirmeye çalışmak olarak sıralamıştır.

Eğitim-öğretim süreci içerisinde eğitimi etkileyen problemlerle karşılaşılacağı kaçınılmazdır. Fakat önemli olan; bu problemler karşısında önlem almak için ve eğitim araştırmalarının işlevlerinden yararlanmak için, bu işlevler doğrultusunda eğitim süreçlerini iyileştirmeye yönelik bazı kuramsal ve kavramsal dayanaklar oluşturmaktır. Bu kuramsal dayanakların eğitim öğretim sürecinde bilimsel araştırmalardan ve eğitim araştırmalarından yararlanmak isteyen öğretmenlere fazlasıyla katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaptan (1998)' e göre toplumumuzda eğitim alanındaki bilimsel araştırmalara ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Dolayısıyla akademik anlamda daha bilgili öğrenci modeli yetiştirmek gün geçtikçe daha da zorlaşmıştır. Bunun sebebi ise toplumun zor sorular sormak, araştırma konusunda kanıt talep etmek, yeni bilgiler üretebilmek için yeni teoriler oluşturmak yerine, bilimsel araştırmalardan uzak kalması ve zamanla araştırma merakının azalması olabilir. Bu doğrultuda bilimsel araştırma hakkında bir altyapı oluşturabilmek ve bilimin yollarını kavrayabilmek için öncelikle bilim ve bilimin işlevleri konusunda bilgi sahibi olunması gerektiği düşünülmektedir.

Bilimin Tanımı

Geçmişten bugüne, bilimin tanımı hakkında birçok araştırma yapılmış ve birbirinden farklı tanımlara ulaşılmıştır. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2018), bilimi, evreni tanımak ve gerçeği bulmak olarak tanımlamışlardır. Bilim, gerçeğin bir kısmıyla bağ kurma süreci ve bu sürecin sonunda elde edilen dirik bilgiler bütünü olarak

nitelendirilmiştir (Sönmez & Alacapınar, 2018, s. 22). Araştırmacıların tanımları doğrultusunda bilim, güvenilir ve geçerli bilgiler ışığında gerçeği yansıtan bulgulara ulaşabilmek olarak açıklanabilir. Bilimin gerçek bilgiye ulaşması insanoğlu için çok önemlidir ki bilimin amaçlarından birinin de bu olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda bilimin önemi hakkında daha fazla bilgi sahibi olabilmek ve bilimsel araştırmalardan faydalanabilmek için bilimin işlevleri hakkında bilgi sahibi olunması gerekir.

Bilimin İşlevleri

Bilimin insan yaşantısına ne kadar olumlu etkiler sağladığı ve insanoğlunun bu olumlu etkilerden ne kadar yararlandığı düşünüldüğünde, önemi göz ardı edilmemelidir. Hayman (1975), “bilimin temel işlevlerinin anlama, açıklama ve kontrol olduğunu ifade etmiştir (Akt. Karasar, 2018 s. 20). Buna karşın Karasar (2018), açıklanmasından yola çıkarak, bilimin işlevlerini sadece anlama ve açıklama olarak ifade etmiş, “kontrol” kavramının teknolojinin bir işlevi olduğunu dile getirmiştir.

Dolayısıyla anlama ve açıklama işlevleri araştırmacıların ortak görüşü olarak açıklanabilir. Bilimin anlama işlevi, bilimin ne anlama geldiğine ve hangi amaca hizmet ettiğine dair cevap arama girişimi olarak tanımlanabilir. Açıklama işlevinin ise daha çok olayların nedenlerinin sorgulaması karşısında bir cevaplama girişimi olduğu savunulabilir.

Bilimi tanımak, bilimin işlevleri hakkında bilgi sahibi olabilmek ve istenilen bilgiye daha çabuk ulaşabilmek için sorgulama, inceleme ve araştırma kabiliyetine sahip olmak gerekir. Özellikle eğitim alanında eğitim sistemine katkı sağlayabilmek ve literatüre doğru bilgiler aktarabilmek açısından problem çözme becerisi olan ve problemler karşısında yaratıcı düşünce yeteneğine sahip olan, çözüme odaklı bireylere; bu bireylerin ise bilimsel araştırmalara ihtiyaç duyduğu düşünülmektedir.

Bilimsel Araştırma

Bilimsel araştırmalar hakkında birçok araştırmacının farklı tanımlamalarına rastlanmıştır. Kalıpsız (1987), bilimsel araştırmayı bilim sistemini geliştirmek ve bilimsel bilgi üretmek amacıyla yapılan her türlü uğraş olarak açıklamıştır (Akt. T. Bayrak 1997 s. 35). Bilimsel araştırmalar genel olarak, var olan problemlerin çözümünü güvenilir şekilde bulmak amacıyla, verilerin planlı ve sistemli biçimde toplandığı, çözümlemesinin yapıldığı, yorumlandığı ve rapor haline getirilerek kullanıma sunulduğu çalışmalardır (Serdaroğlu, 2015, s. 14). Bu doğrultuda bilimsel araştırmalar kısaca yeni bilgiler ışığında problemlere çözüm üretmek amacıyla ortaya koyulan çeşitli tetkikler olarak açıklanabilir.

Bilimsel araştırmanın temel özellikleri.

Önceki bölümlerde araştırma, inceleme ve sorgulamanın bilim dünyasında ne kadar önemli bir yere sahip olduğu vurgulanmıştır. Dolayısıyla bilimsel araştırmaların temel özelliklerini ve bu araştırmaların sonucunda bu özelliklerin araştırmacıya ne derece katkı sağlayabileceğini göz önünde bulundurduğumuzda, öncelikle bulguların doğru olduğunun kanıtlanması son derece önem arz etmektedir.

Sönmez ve Alacapınar (2018), mantıkla kanıtlama eyleminin tüm araştırmalarda var olduğunu, çünkü bilimin öncelikle mantığa dayandığını vurgulamıştır ve kanıtlama türlerini: deneyle kanıtlama, gözlemlerle kanıtlama, belgelemeyle kanıtlama, araştırma-sorgulamayla kanıtlama ve akılla kanıtlama olarak aşağıdaki gibi tanımlamıştır: *Deneyle Kanıtlama*: En az bir bağımsız değişkenin denendiği kontrollü ortamdır. *Gözlemlerle Kanıtlama*: Bir olgunun oluş biçimini gözlemektir. *Belgelemeyle Kanıtlama*: Toplumsal olguları kanıtlarıyla beraber ortaya koymaktır. *Araştırma-Sorgulamayla Kanıtlama*: Bir toplumsal olgunun nasıl olduğunu anket, görüşme, soruşturma, kayıt formları kullanarak ortaya koymaktır. *Akılla Kanıtlama*: İleri sürülen önermelerin aklın kurallarına ve mantığa uygunluğunun denetlenmesinde kullanılan kanıtlama türüdür.

Bilimin özellikleri olan gözlenebilirlik, nesnellik, mantıksallık, eleştiricilik, seçicilik ve genelleycilik aynı zamanda bilimsel araştırmanın da özelliklerindedir (Armağan, 2012 s. 16). Bu doğrultuda bir bilimsel araştırmanın gözle görülür bir şekilde ispat edilebilmesi, nesnellik içermesi, akla ve mantığa yatkın olması, eleştiren sorgulayan bir düşünce yapısıyla, seçici ve aynı zamanda genelleyci bir yol izlemesi gibi özelliklere sahip olması gerektiği ifade edilebilir.

Eğitim araştırması.

Eğitim araştırmaları eğitimi, ilgili olduğu disiplinlere dayalı olarak, çeşitli yönlerden inceleyen bilimsel araştırmalardır (Karaman 2015, s. 9).

Kayhan ve Koca (2004), gelişen ve değişen dünyamızda toplumun ihtiyaçlarının da hızla değiştiğini, bu ihtiyaçlara cevap verebilecek insan gücünün eğitilmesi için de eğitim konusunda yapılan araştırmaların çok büyük önem taşıdığını vurgulamıştır. Dolayısıyla eğitim araştırmalarının, toplumun eğitim alanındaki gereksinimlerini karşılamasına yardımcı olduğu ve topluma bilgi gücü aşıladığı düşünülebilir.

Yıldırım vd. (2010), ise bir ülkenin ve toplumun gelişmesinde eğitim sisteminin, bu sisteminin gelişmesinde ise eğitim araştırmalarının önemli rol oynadığının altını çizmişlerdir. Bu doğrultuda tüm dünya ülkelerinde toplumların eğitim anlamında önemli bir yol

katedebilmesinin kaliteli bir eğitim sistemine, eğitim sisteminde ise söz konusu kaliteyi yakalayabilmek için eğitim arařtırmalarına ihtiyaç duyulduėu dűőnűlebilir.

Eėitimin önemini ve değerini artırmak eğitim araştırmaları sayesinde gerçekleşir. Çünkü eğitim araştırmaları özellikle bilimsel anlamda her zaman birinci sınıf bir değere sahiptir. Bu yűzden eğitim alanında yapılmış ve yapılacak olan araştırmaların hem eğitim anlamında hem de bilimsel anlamda araştırmacılara katkı sağlayacağı dűőnűlmektedir.

Eėitim arařtırmalarının diėer bir önemi de öėrencilere ve öėretmenlere akademik boyutta yardımcı olabilmesidir. Özellikle lisansűstű eėitim kademesindeki öėrencilere akademik çalıřmalar ortaya koymaları hususunda, öėretmenlere ise bu çalıřmaları deėerlendirme ve bu sűrete var olan bilgilere yeni bilgiler ekleme noktasında eėitim arařtırmalarının önemli bir yere sahip olduėu ifade edilebilir.

Eėitim arařtırmaları diėer taraftan Millű Eėitim Bakanlıėı'nca oldukça deėer görmektedir. MEB Lisansűstű alıřmaları yakından takip etmekte, yapılacak olan çalıřmalar ilgili birimler tarafından uygun g rűlmekte ve onaylanmaktadır. Bu durum aynı zamanda eėitim arařtırmaları ile ilgili çalıřmalar hususunda arařtırmacılara kolaylık saėlamaktadır.

Balcı, (2010), eğitim araştırmalarının temel özelliklerini maddeler halinde şöyle sıralamıştır (Akt. Savlet, 2017 s. 3):

1. Eėitimsel arařtırma bir problemi çözmeye teřebbűs eder.
2. Araştırma temel ya da birinci el kaynaklardan yeni veri toplamayı ya da yeni bir amaçla var olan verilerin kullanılmasını içerir.
3. Arařtırma gözlenebilir tecrűbelere ya da ampirik delillere dayanır.
4. Araştırma doğru gözlem ve betimleme ister.
5. Arařtırma genelde dikkatlice desenlenmiř prosedűrler ve gűlű analizleri gerektirir.
6. Araştırma genellemelerin, ilkelerin ya da kuramların gelişmesini vurgular. Bunlar anlama, kestirme ve kontrolde yardımcı olurlar.
7. Araştırma uzmanlık gerektirir; alana aşinalık, yöntemde yeterlik, verilerin toplanma ve analizinde beceri ister.
8. Arařtırma probleme objektif, yansız  zűm bulmaya giriřir ve kullanılan prosedűrlerin geçerliėi için bűyűk çaba gösterir.
9. Araştırma kasıtlı ve aceleci olmayan, ancak araştırma geliştikçe problem ya da soruları geliştiren bir eylemdir.
10. Araştırma probleme ilgi duyan kimselerce dikkatlice kaydedilir ve rapor edilir.

Eđitim arařtırmaları farklı disiplinlere hitap eder. Bu yzden eđitim sreci içerisinde tm branřların eđitim alanında yapılan arařtırmalara ihtiyaç duyduđu dűřnűlmektedir. Gerek teorik anlamda gerekse uygulama anlamında her branřtan ۆđretmenlerin ۆđrencilere yeni bilgiler aktarabilmesi ve dersleri verimli iřleyebilmesi açısından eđitim arařtırmaları ۆnemli bir yere sahiptir. Bu branřlardan biri de műziktir.

Műzik eđitiminde yۆntem ve yaklařımlar.

Műzik eđitiminde kullanılan yۆntem ve yaklařımların en ۆnemli amacı bu alanda ۆđrencilere yardımcı olmak ve műziđi ۆđrencilere en iyi řekilde ۆđretmektir. Gűnűműz eđitim sisteminin de ۆngördűđű gibi műzik eđitiminin de temelinde ۆđrenci vardır. Nitelikli bir műzik eđitimi için bu alanda yapılmıř műzik eđitimi arařtırmalarına, bu arařtırmaları ۆđretim sreci içerisinde uygulamada kullanabilmek için çeřitli yۆntem ve yaklařımlara ihtiyaç duyulduđu ifade edilebilir.

Orff ۆđrenme yۆntemi.

Orff ۆđrenme yۆntemini geliřtiren Carl Orff (1895- 1982) adlı alman bestecisi ve műzik eđitimcisidir (evik 2007, s. 97). Bu yۆntem, műzik, dans, ritim, hareket vs. tm uygulamaları içerir. Çocukların ritim kulađını geliřtirebilmeyi, yaratıcı dűřűnce yeteneđini ortaya çıkarıp dođlalama yaptırabilmeyi ve derse etkin katılım sađlamayı amaladđđ ifade edilebilir.

imřir, (2013)'e gۆre Orff yaklařımı her toplumun kendi kűltűrel deđerlerinden beslenir. Tekerlemeler, sayıřmalar, uyaklı dizeler, deđiřik el oyunları ve danslar bu yۆntemin ۆnemli materyalleridir (Akt. Kűűkosmanođlu & Ertekin 2016, s. 374).

Çocukların erken yařta műzikle tanıřmaları, onlar için bir hayat deneyimidir. Bebekler ise bu sayede ebeveynleri ve bakıcılarıyla sosyal anlamda sesli etkileřim kurmaktadır (Barrett 2006, s. 201). Orff ۆđrenme yۆntemi sayesinde bireyler kűűk yařtan itibaren çevreyle sesli iletiřim kurmaya bařlar ve zamanla yaparak yařayarak ۆđrenmeye hazır hale gelir.

Kodaly ۆđrenme yۆntemi.

Bugűn tm dűnyada aynı adla anılan Kodaly yۆntemi, Macaristan'da 1940-1950 yılları arasında besteci Zoltan Kodaly, meslektařları ve ۆđrencileri tarafından geliřtirilen geniř kapsamlı bir műzik eđitimi sistemidir. Hedefler, felsefe ve prensipler Kodaly'ye aittir (Yıldırım, 1995, s.24)

Kodaly'nin yazıları temel alınarak onun műzik eđitimine bakıřı ařađıdaki gibi sıralanmıřtır (Akt. Gűrge, 2007, ss. 33-34).

- 1- Bir dili konuşan, yazan ve anlayabilen her insan, müziğin dilini de aynı oranda öğrenmeye yeterlidir.
- 2- Şarkı söylemek müzisyenliğin en önemli temelidir.
- 3- Müzik eğitiminin en etkin şekilde gerçekleşmesi için çok küçük yaşlarda başlanmalıdır.
- 4- “Çocuğun kendi mirası olan halk şarkıları onun “müziksel anadilini” oluşturur ve bundan sonraki eğitimi için bir araç olmalıdır.
- 5- Eğitim sırasında sadece sanatsal açıdan değeri olan müzik kullanılmalıdır.

Müzikal açıdan “okur-yazar” olmuş bir birey, çevresindeki sesleri duyar, ayırt eder, düşünür, sembolleri okur ve yeni sesler üretir. Bu bağlamda, Kodály, “müzik herkes içindir” felsefesini takip ederek, herkesin müzikal açıdan “okuma-yazma” bilen bir birey olması gerektiğini savunmuştur (Özeke 2007, s. 113).

Öte yandan Kodaly yönteminin daha çok geleneksel değerleri tanıma konusunda önemi göz ardı edilmemelidir. Nitekim Yıldırım (1995), Kodaly yönteminin bir amacının da çocukları, halk türküleri, halk dansları gibi kendi dil ve kültürlerinin ürünleri ile tanıştırmak olduğunu altını çizmiştir (s. 26)

Dalcroze öğrenme yöntemi.

Bu yöntemin temel düşüncesi Dalcroze'nin o dönemde konservatuarda uygulanan mevcut müzik eğitimindeki eksiklikleri fark etmesi; ses ve ritim arasındaki ilişkinin öğretimini de hedeflemesi üzerine ortaya çıkmıştır (Özdemir 2012, s. 15). Dalcroze'un yaklaşımı müzik ve jimnastik korelasyonu sistemi yoluyla, beynin bedeni kontrol altında tutması esasına dayanmaktadır. Bu sistemde müzik başlar, ilerler ve beden ritme cevap vermeye başlar. Bedenin ritme verdiği cevap başta bilinçsizce yapılan hareketlerdir ve öğrenciler büyük olasılıkla hareketlerle doğaçlama yorumlarla bedensel kompozisyon oluşturmaya başlarlar (Erdal, 2005, s. 14).

Campbel *vd.* (1995)'a göre ise, Dalcroze yaklaşımının Müzikle hareket, Kulak Eğitimi ve Doğaçlama olmak üzere üç temel ögesi vardır. Bu üç öğede başarıyı sağlayan temel özellikler ‘Dinleyebilme yeteneği, müzikal etkiye anında tepki verebilmek ve yaratıcılık’ olarak açıklanmıştır (Akt. Kale 2018, s. 10).

Suzuki öğrenme yöntemi.

Kasap (2005), Dr. Shinichi Suzuki (1898-1998) tarafından geliştirilen ve uygulamaya konan Suzuki yönteminin, çocuğun anadilini öğrenmesi prensibinden yola çıkması bakımından diğer yöntemlerden ayrıldığını vurgulamıştır. Yöntem 20. yüzyılın ikinci

yarısında geliştirilmiş bir müzik eğitimi felsefesi ve metodudur. Suzuki'nin müzik eğitimi felsefesi temelinde "Hangi milletten olursa olsun bütün dünyada çocuklar ana dillerini kolayca öğrenirler" gerçeğini barındırır. Suzuki işte bu dil öğrenme yönteminden esinlenerek "Yetenek Eğitimi" veya kendi değimiyle "Anadil Metodu" dediği müzik eğitimi yöntemini geliştirmiştir (Akt. Aykar 2014, s. 19).

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretim yöntemlerine bakış açısı.

Yukarıda bahsedilen öğrenme yöntemleri ilköğretim müzik dersi programlarında kullanılmakta ve yapılan araştırmalar öğrenme üzerinde kalıcı etkiler oluşturmaktadır. Var olan programda özellikle orff yöntemi müzik öğretmenleri tarafından uygulanmaktadır. Okul öncesi ve ilköğretim kademesindeki öğrenciler oyun, dans, müzik vb. oyunlarla şarkılar öğrenmekte, bu öğrenmeler ise çocuklar üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır.

Öte yandan bu alanda yapılan araştırmalar müzik öğretmenlerine derslerde kolaylık sağlamaktadır. Müzik eğitiminde bu tür yöntemlerle yapılan bilimsel çalışmalar müzik öğretmenleri tarafından takip edilmekte ve uygulanan yöntemler ders içeriklerine yansıtılmaktadır. Öğretim sürecinde konuya göre öğretim, model yöntem ve teknik seçiminde müzik eğitimi alanındaki araştırma bulguları müzik öğretmenleri için önemli bir yere sahiptir. Öğretim süreci içerisinde karşılaşılan problemlere çözüm üretir ve öğretim programlarının geliştirilmesine ve yenilenmesine katkı sağlar.

Müzik eğitiminde başlıca araştırma yöntemleri.

Yapılan literatür taraması sonucunda öğretim süreci içerisinde birtakım yöntemler, teknikler ve metotlar geliştirildiği görülmüş ve müzik eğitime katkı sağlayacak bulgulara ulaşılmıştır. Özmenteş (2013), müzik eğitimi araştırmalarının hem doğa hem de sosyal bilimlerin yöntem ve yaklaşımlarından beslenen bir metodolojik geçmişe sahip olduğunu vurgulamış ve Phillips (2008)' in müzik eğitimi araştırma türlerini řu şekilde sıralamıştır (s. 94):

- I. Tarihsel araştırmalar**
- II. Felsefi araştırmalar**
- III. Davranışsal/görgül (empirik) araştırmalar**
  - A. Nicel yöntemler**
    1. Deneysel olmayan
      - a. Betimsel
      - b. İlişkisel
    2. Deneysel

- a. Gerçek deneysel
- b. Yarı deneysel
- c. Nedensel-karşılaştırmalı
- d. Meta analiz

B. Nitel yöntemler

1. Sunumcu
2. Fenomenolojik
3. Etnografik
4. Grounded Kuram
5. Örnek olay
6. Aksiyon

C. Karma yöntemler

1. Ardışık
2. Eşzamanlı
3. Dönüşümlü

Müzik eğitiminde araştırma yöntemleri ile ilgili yapılan bazı araştırmalar.

Richardson (1997), müzik eğitiminde nitel bir çalışma olarak örnek olay öğretim yöntemi üzerine bir araştırma yapmış, öğretmenlerin bu yöntem sayesinde yansıtma becerilerinin geliştiği bulgusuna ulaşmıştır (Akt. Şahin *vd.* 2010, s. 258).

Barışeri (2013), “Müzik eğitiminde uygulamalı araştırmalar” adlı çalışmasında araştırma süreci içerisine girmiş araştırmacılar için, araştırma yaklaşımlarının değişimi dönüşümü ve gelişimleri konusunda, bilgi vermeyi amaçlamıştır. Çalışmada nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin düşünce ve uygulama sistemleri anlatılmıştır. Günümüzde müzik eğitim ve öğretimi araştırmalarında sıklıkla kullanılan yöntemlerden olan aksiyon (eylem) araştırma hakkında bilgi verilmiş ve diğer yöntemlerle kıyaslanarak önemi anlatılmaya çalışılmıştır. Bunların yanı sıra, ülkemizde müzik eğitimi alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiş ve nitel araştırma yöntemleri kullanan tezlerden örnekler verilmiştir ve bu nitel yaklaşımla yapılan tezlerin sayı bakımından fazla olmadığı görülmüştür.

Babacan (2014), “Aday müzik öğretmenlerinin piyano eğitimi sürecindeki bireysel çalışma yöntemlerinin değerlendirilmesi” başlıklı çalışmasında, müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecindeki bireysel çalışma yöntemlerinin değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırma betimsel niteliktedir ve ilişkisel tarama modeli uygulanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda öğrencilerin yeni bir piyano eserini bireysel olarak çalışma sürecinde izledikleri yol ve uyguladıkları çalışma yöntemlerinin değerlendirilmesi için başlangıç piyano

eğitimi temel teknik ve müzikal davranışlar belirlenerek gözlem formu oluşturulmuştur. Araştırma sonucuna göre bireysel çalışma sürecinde öğrencilerin piyanoda oturma pozisyonundaki mevcut davranışları sıklıkla uyguladıkları; deşifre öncesi parçanın incelenmesi, deşifre ve çalışma aşamasındaki davranışları nadiren uyguladıkları; yorumlama aşamasındaki davranışların ise uygulanmadığı ortaya çıkmıştır.

Müzik eğitimine karşı tutum ve ilgi düzeyi belirlemek amacıyla yapılan bazı araştırmalar.

Müzik eğitiminde eğitim araştırmalarına yönelik yaklaşımlar incelendiğinde ve literatür taraması yapıldığında müzik dersine ilişkin bazı ğretmen ve ğrenci tutum ölçekleri geliştirilmiştir. şeker ve Saygı (2013), sınıf ğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarını ölçmeye yönelik ölçek geliştirme çalışmalarında sınıf ğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarını belirlemeyi olumsuz tutumları değiştirebilmek için çeşitli yöntem, teknik ve uygulamalara yer vermeyi, onların vereceği müzik derslerinin niteliğini arttırmayı amaçlamışlardır. Çalışmada madde havuzu aşaması, uzman görüşü ve pilot uygulamanın yapılması gibi yöntemlere başvurulmuş, araştırma sonucunda sınıf ğretmeni adaylarının müzik dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu kanaatine varılmıştır.

Okay, Ataman ve Kırtak (2015), müziğe yönelik “ilgi” düzeyini belirlemek amacıyla bir lme aracı geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırmada 5’li likert tipi ölçek kullanılmış ve 48 ğretmen adayından müziğe yönelik duygu ve düşüncelerini belirten bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Araştırma sonucunda ğretmen adaylarının müziğe karşı ilgili olduğu kanısına ve özellikle müzik dinlemeye, çalgı aleti almaya, konsere gitmeye yönelik olumlu tutumlara sahip oldukları bulgularına ulaşılmıştır.

Yapılan literatür taramaları sonucunda ulaşılan çalışmalar doğrultusunda her branşta olduğu gibi müzik eğitimi alanında da eğitim araştırmalarına yönelik tutumlar önem arz etmektedir. Bu çalışmaların genellikle performans geliştirme konusunda, ğretmen ya da öğrencilerin tutumlarını lme ve müzik eğitimine yönelik ilgiyi artırma hususunda önemli bir yere sahip olduğu ifade edilebilir.

Müzik eğitiminin farklı disiplinlere etkisi.

Müzik eğitiminin diğer bilim dallarına da olumlu etkiler sağladığı düşünülmektedir. Nitekim şendurur ve Barış (2002), müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik eğitimi almayan öğrencilere göre diğer branşlarda daha başarılı olduğunu, ayrıca 1998 yılında ABD’de, Mill Eğitim’in yaptığı geniş bir araştırmanın sonuçlarında müzik eğitimi alan öğrencilerin

akademik başarı ödüllerinin, müzik eğitimi almayanlara göre daha fazla olduğunun kanıtlandığını vurgulamıştır.

Çevik (2011), “Müzik Öğretmeni Adaylarının İletişim Becerileri” adlı çalışmalarında müzik eğitimi alan öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin insanlarla bağlantı kurarken sorun yaşamadıkları konusunda anlamlı veri farklılıkları olduğu bulgusuna ulaşmışlardır.

Gelişmiş ülkelerin birçoğunda, müzik eğitimi sürecinde de eğitim araştırmalarının kullanıldığı düşünülmektedir. Eğitimin gerek sosyal gerek kültürel yapısını etkileyen müzik eğitiminin, pedagojik anlamda kendini geliştiren ve eğitim araştırmalarını kullanan müzik eğitimcilerine ihtiyaç duyduğu kaçınılmazdır. Dolayısıyla bu araştırmanın amacından yola çıkarak ülkemizdeki müzik öğretmenlerinin, kaliteli bir müzik eğitimi açısından eğitim araştırmaları hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları ve bu araştırmalara yönelik tutumları önem arz etmektedir.

Müzik, duygu ve düşünceleri ifade edebilme konusunda insana yeni bir kişilik kazandıran farklı bir dil olarak da tanımlanabilir. Geçmişten bugüne insanın bulunduğu çevrede kendini tanıması, kendini farklı yollarla ifade edebilmesi ve özellikle psikolojik açıdan sağlıklı bir birey olarak yetişmesi açısından müziğin yeri ve önemi büyüktür.

Biber (2001), İnsanın kültürel bütünlüğünü sağlamada müziğin eğitim aracı olarak kullanılmasının tüm dünyada yaygınlık kazandığını ve müziğin, bir disiplin olarak, eğitim sistemlerinde yer aldığını açıklamıştır (s. 101). Bu yüzden müzik, eğitim süreci içerisinde önemli bir yere sahiptir. Dünyadaki tüm ülkelerin ortak dili olan müzik, eğitimde bireyin gelişimine katkı sağlar, olaylara farklı ve objektif bakış açısı kazandırır, eğitim öğretim sürecini sosyal anlamda daha eğlenceli hale getirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma, tür olarak betimsel türde, model olarak genel tarama modelindedir. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2002, s. 79). Diğer bir yönü ile araştırma keşfedici bir yapıdadır. Seyidoğlu (2009), keşfedici araştırmaları, ilişki bulmaya, durum belirlemeye, okuyucuya bilgi vermeye yönelik araştırmalar olarak belirtmiştir. Tanımlara, istatistiksel verilere, ya da ölçüm, gözlem, mülakat, anket, deney, vs. tekniklere dayanarak belirli konularda bilgi üretmeyi amaçladığını ifade etmiştir. Ayrıca bu araştırmaların nesnel araştırmalar olduğunu belirtirken, yazarın kişisel görüşüne daha az yer verildiğini vurgulamıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Erzurum il, Merkez ilçe, (Aziziye, Palandöken, Yakutiye) ve diğer ilçelerde (Aşkale, Çat, Hınıs, Horasan, İspir, Karaçoban, Karayazı, Köprüköy, Narman, Oltu, Olur, Pasinler, Pazaryolu, Şenkaya, Tekman, Tortum, Uzundere) görev yapan müzik öğretmenleri (128), örneklemine ise eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutum ölçeğine cevap veren müzik öğretmenleri (103) oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada İlhan vd. (2013), tarafından geliştirilen eğitim araştırmalarına yönelik likert tipi öğretmen tutum ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin kullanılabilmesine yönelik izinler ilgili araştırmacılardan alınmıştır. Bu ölçek doğrultusunda müzik öğretmenlerinin konuya ilişkin tutumları belirlenmiştir. Ölçek 20 maddeden ve 3 faktörden oluşmaktadır. Bu 3 Faktör eğitim araştırmalarının gerekliliği, eğitim araştırmalarına değer verme, eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği şeklindedir.

Eğitim araştırmalarının gerekliliği faktöründe genel olarak bu araştırmaların öğretmenlere ne gibi faydalar sağladığına ve öğretmenler için eğitim araştırmalarının ne

derece önem arz ettiğine dair maddeler oluşturulmuştur. Eğitim araştırmalarına değer verme faktöründe öğretmenlerin eğitim araştırmalarına ne derece değer verdiklerini ve bu araştırmalardan ne kadar haberdar olduklarını ölçmeye yönelik maddeler oluşturulmuştur. Eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği faktöründe ise öğretmenlerin eğitim araştırmalarının yöntem, süreç ve ortam açısından uygulanabilirliğine dair maddeler oluşturulmuştur.

Süreç ve Uygulama

Araştırma sürecinde Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Erzurum il, Merkez ilçe ve diğer ilçelerde görev yapan müzik öğretmenlerine konuya ilişkin ölçeğin uygulanabilmesi için gerekli izin yazıları Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü aracılığıyla gönderilmiştir. Gerekli izin yazıları alındıktan sonra ölçek müzik öğretmenlerine e-posta yoluyla gönderilmiş ve öğretmenlere gönüllülük esasına dayalı olarak uygulanmıştır. Yaklaşık bir hafta sonra e-posta yoluyla alınan dönütler sonrasında uygulanan ölçeğe 128 öğretmenden 103 öğretmenin katılım sağladığı görülmüş, daha sonra elde edilen veriler etik kurallar çerçevesinde gerekli görülen istatistiksel işlemlere tabi tutulmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada, toplanan veriler, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veri analiz sürecinde öncelikle parametrik analizler için gerekli olan varsayımlar incelenmiştir. Bu kapsamda kayıp ve uç değer analizi ile başlanmış ve % 2'ye kadar olan kayıp veriler aritmetik ortalamalar ile doldurulmuştur. Kayıp veri analizinden sonra uç değer analizi yapılarak homojenliği bozma ihtimali bulunan veriler ayıklanmıştır. Bu kapsamda Z skorları incelenmiş ve 7 kişiye ait verilerin sapma gösterdiği belirlenmiş ve bu veriler veri setinden ayıklanmıştır. Ayıklanan verilerin ardından Histogram ve Q-Q grafikleri incelenmiş ve veri setinin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Normal dağılıma ek kanıtlar sağlamak üzere Aritmetik ortalama, Mod ve Medyan değerleri incelenmiş ve bu değerlerin birbiri ile +1, -1 kriteri bağlamında gerekli olan değerleri (Seğer, 2015) sağladığı tespit edilmiştir. Söz konusu değerlere ilişkin bulgular Tablo 2'de görülebilir. Ayrıca uç değerlere ilişkin ek kanıtlar sağlamak için basıklık ve çarpıklık katsayıları hesaplanmış ve elde edilen bulgular Tablo 2'de verilmiştir. Veri setinin homojenliğine ilişkin analizler ise her bir araştırma sorusunun analizi aşamasında yapılmış ve bulgular kısmında sırasıyla raporlaştırılmıştır.

Tablo 1. *Veri Setine İlişkin Betimleyici İstatistikler*

Grup	n	Ortalama	Medyan	Mod	Çarpıklık	K
Gereklilik	96	23.86	24.00	24.00	.24	.48
Değer Verme	96	24.23	24.00	24.00	.06	1.7
Uygulanabilirlik	96	14.75	14.00	14.00	.79	1.89

Tablo 1 incelendiğinde gerek veri setinin normalliğine işaret eden aritmetik ortalama, medyan ve mod değerlerinin ve gerekse de uç değerlere işaret eden skewness ve kurtosis değerlerinin belirtilen sınırlar dâhilinde olduğu görülmektedir. Normal dağılım için aritmetik ortalama, medyan ve mod değerleri arasında +1, -1 fark bulunmasının ve uç değer analizi için de +1,96 veya -1,96 arasında ki değerlerin tolere edilebilir değerler olduğu önerilmektedir. Bu kapsamda Tablo 2’de verilen değerler incelendiğinde söz konusu değerlerin belirtilen kritik değerler içerisinde olduğu ve veri setinin parametrik koşulları sağladığı söylenebilir. Bu kapsamda veri analiz sürecinde Parametrik analizler için temel kriterler olan normallik ve homojenliği sağlayan değişkenlerin analizinde bağımsız örneklem için t testi ve tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bu kriterlerden herhangi birini karşılamayan değişkenlerin analizinde ise Mann Whitney U testi ve Kruscal Wallis Nonparametrik testleri kullanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarını belirlemek üzere kullanılmış olan ölçek TUBİTAK tarafından SOBAG-108K325 nolu proje kapsamında desteklenerek gerçekleştirilmiştir. Ölçeğe son hali İlhan *vd.* tarafından (2013), verilmiştir. (EAÖTÖ) yapı geçerliğinin ve güvenilirliğinin istatistiksel olarak belirlenmesinde; Madde analizi (Korelasyona dayalı madde analizi ve Alt üst grup ortalamaları farkına dayalı madde analizi), açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ve Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı hesaplamaları yapılmıştır. EAÖTÖ’nün yapı geçerliğinin belirlenmesi ve ölçekte bulunan maddelere karar verilmesi için faktör analizi yapılmıştır. Bu çalışmada ölçeğin faktör yapısının belirlenmesinde hem açımlayıcı faktör analizi hem de doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. EAÖTÖ’nün geliştirilmesinde verilerin analizinde SPSS 13.0 istatistik programı ve Lisrel 8.8 yazılım programı kullanılmıştır (İlhan *vd.*, s. 41).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Alt Problem 1. *Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma var mıdır?*

Alt problem doğrultusunda cinsiyetin belirleyici bir faktör olup olmadığını analiz etmek amacıyla bağımsız örneklem t testi kullanılmış ve bağımsız örneklem t testinin temel varsayımlarından olan homojenliği incelemek için Levene testi uygulanmış ve Gereklilik alt boyutu için $F= 2,77$, $p>.05$, Değer verme alt boyutu için $F=.95$, $p>.05$ ve Uygulanabilirlik için $F= 1,85$, $p>.05$ olarak homojen dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Analize ilişkin bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. *Cinsiyete İlişkin Bulgular*

	Cinsiyet	n	X	Ss	t	p
Gereklilik	Bay	39	23.7949	3.00157	.22	.82
	Bayan	57	23.9123	2.12368		
Değer verme	Bay	39	24.1282	3.01033	.34	.73
	Bayan	57	24.3158	2.34641		
Uygulanabilirlik	Bay	39	15.5385	3.72648	1.97	.051
	Bayan	57	14.2105	2.85192		

Tablo 2 incelendiğinde Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarının gereklilik alt boyutunda $t(94)= .22$, $p>.05$, değer verme alt boyutunda $t(94)= .33$, $p>.05$ ve uygulanabilirlik alt boyutunda $t(94)= .1,97$, $p>.05$ cinsiyetlerine göre anlamlı farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Bu örneklemden elde edilen bulgular doğrultusunda cinsiyetin müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarını etkileyen bir etmen olmadığı söylenebilir.

Alt Problem 2. *Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında öğrenim durumlarına göre anlamlı bir farklılaşma var mıdır?*

Alt problem doğrultusunda öğrenim durumlarının belirleyici bir faktör olup olmadığını analiz etmek amacıyla bağımsız örneklem t testi kullanılmış ve bağımsız örneklem t testinin temel varsayımlarından olan homojenliği incelemek için Levene testi uygulanmış ve Gereklilik alt boyutu için $F= .124$, $p>.05$, Değer verme alt boyutu için $F=.24$, $p>.05$ ve

Uygulanabilirlik için $F= 1,63$, $p>.05$ olarak homojen dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Analize ilişkin bulgular Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. *Öğrenim Durumuna İlişkin Bulgular*

	Değişken	n	X	S.s	t	p
Gereklilik	Lisans	86	23.8023	2.55214	.71	.47
	Ylisans	10	24.4000	2.06559		
Değer verme	Lisans	86	24.2093	2.62619	.33	.74
	Ylisans	10	24.5000	2.71825		
Uygulanabilirlik	Lisans	86	14.8837	2.98789	1.17	.24
	Ylisans	10	13.6000	5.27468		

Tablo 3 incelendiğinde Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarının gereklilik alt boyutunda $t(94)= .71$, $p>.05$, değer verme alt boyutunda $t(94)= .33$, $p>.05$ ve uygulanabilirlik alt boyutunda $t(94)= 1,17$, $p>.05$ öğrenim durumlarına göre anlamlı farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Bu örneklemde elde edilen bulgular doğrultusunda öğrenim durumunun (Lisans –yüksek lisans) müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarını etkileyen bir etmen olmadığı söylenebilir.

Alt Problem 3. *Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılaşma var mıdır?*

Alt problem doğrultusunda mesleki kıdem belirleyici bir faktör olup olmadığını analiz etmek amacıyla tek faktörlü Varyans analizi (ANOVA) kullanılmak istenmiş ve analizin temel varsayımlarından olan homojenliği incelemek için Levene testi uygulanmıştır. Bu kapsamda Gereklilik alt boyutu için $F= 5,91$, $p<.05$, Değer verme alt boyutu için $F=3,87$, $p<.05$ ve Uygulanabilirlik için $F= 3,14$, $p<.05$ olarak belirlenmiştir. Söz konusu bu değerler homojen dağılıma işaret etmediği için eşdeğer nonparametrik analiz olan Kruskal Wallis testi ile araştırma sorusuna yanıt aranmış ve elde edilen bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. *Mesleki Kıdeme İlişkin Bulgular*

	Kıdem	n	Sıra Ortalaması	X^2	p
Gereklilik	1-5 yıl	37	46.08	.89	.64
	6-10 yıl	50	50.55		
	11-15 yıl	9	47.06		

Tablo 4. (devamı)

Değer verme	1-5 yıl	37	48.65	.11	.95
	6-10 yıl	50	47.99		
	11-15 yıl	9	50.72		
Uygulanabilirlik	1-5 yıl	37	55.65	4.37	.11
	6-10 yıl	50	43.90		
	11-15 yıl	9	44.67		

Tablo 4 incelendiğinde Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarının gereklilik alt boyutunda $X^2(94) = .89, p > .05$, değer verme alt boyutunda $X^2(94) = .11, p > .05$ ve uygulanabilirlik alt boyutunda $X^2(94) = 4.37, p > .05$ mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Bu örneklemden elde edilen bulgular doğrultusunda mesleki kıdem müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarını etkileyen bir etmen olmadığı söylenebilir.

Alt Problem 4. *Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında görev yerlerine göre anlamlı bir farklılaşma var mıdır?*

Alt problem doğrultusunda cinsiyetin belirleyici bir faktör olup olmadığını analiz etmek amacıyla bağımsız örneklem t testi kullanılmak istenmiş ve bu amaçla analizin temel varsayımlarından olan homojenliği incelemek için Levene testi uygulanmıştır. Bu kapsamda Gereklilik alt boyutu için $F = 16,21, p < .05$, Değer verme alt boyutu için $F = 9,07, p < .05$ ve Uygulanabilirlik için $F = 8,78, p < .05$ olarak homojen dağılım göstermediği belirlendiği için t testinin nonparametrik karşılığı olan Mann Whitney U testi uygulanarak araştırma sorusuna yanıt aranmıştır. Analize ilişkin olarak ulaşılan sonuçlar Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Görev Yerine İlişkin Bulgular

Alt boyut	Görev yeri	n	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Gereklilik	İl merkezi	56	48.32	2706.00	1110.00	.92
	İlçe merkezi	40	48.75	1950.00		
Değer verme	İl merkezi	56	48.63	2723.50	1112.50	.94
	İlçe merkezi	40	48.31	1932.50		
Uygulanabilirlik	İl merkezi	56	52.50	2940.00	896.00	.08
	İlçe merkezi	40	42.90	1716.00		

Tablo 5 incelendiğinde Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarının gereklilik alt boyutunda $U(94)= 1110.00$, $p>.05$, değer verme alt boyutunda $t(94)= 1112.00$, $p>.05$ ve uygulanabilirlik alt boyutunda $U(94)= 896.00$, $p>.05$ görev yerlerine göre anlamlı farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Bu örneklemeden elde edilen bulgular doğrultusunda görev yerinin müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarını etkileyen bir etmen olmadığı söylenebilir.

Alt Problem 5. *Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında yaşlarına göre anlamlı bir farklılaşma var mıdır?*

Alt problem doğrultusunda yaşın belirleyici bir faktör olup olmadığını analiz etmek amacıyla tek faktörlü Varyans analizi (ANOVA) kullanılmak istenmiş ve analizin temel varsayımlarından olan homojenliği incelemek için Levene testi uygulanmıştır. Bu kapsamda Gereklilik alt boyutu için $F= 10,38$, $p<.05$, Değer verme alt boyutu için $F=6,81$, $p<.05$ ve Uygulanabilirlik için $F= 1,81$, $p<.05$ olarak belirlenmiştir. Söz konusu bu değerler homojen dağılıma işaret etmediği için eşdeğer nonparametrik analiz olan Kruscal Wallis testi ile araştırma sorusuna yanıt aranmış ve elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. *Yaşa İlişkin Bulgular*

	Yaş	n	Sıra Ortalaması	X^2	p
Gereklilik	20-25	13	42.50	1.35	.71
	26-30	47	50.29		
	31-35	31	47.82		
	36-40	5	51.50		
Değer verme	20-25	13	45.38	1.10	.77
	26-30	47	50.96		
	31-35	31	46.48		
	36-40	5	46.00		

Tablo 6. (devami)

Uygulanabilirlik	20- 25	13	67.50	9.67	.02
	26- 30	47	43.19		
	31- 35	31	50.45		
	36- 40	5	36.90		

Tablo 6 incelendiğinde Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarının uygulanabilirlik alt boyutunda $X^2 (93)= 9.67$, $p<.05$ yaşa göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görölmektedir. Ortalamalar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için ikili Mann Whitney U testi uygulanmış ve yaşı 20-25 grubunda yer alan öğretmenlerin eğitim araştırmalarının uygulanabilirliğine ilişkin görüşlerinin yaşı 26-30 grubunda yer alan öğretmenlere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Buna karşın müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin görüşlerinin gereklilik alt boyutunda $X^2 (93)= 1,35$, $p>.05$ ve değer verme alt boyutunda $X^2 (93)= 1,10$, $p>.05$ yaşlarına göre anlamlı farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Bu örneklemden elde edilen bulgular doğrultusunda yaşın müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarını gereklilik ve değer verme alt boyutlarında etkileyen bir etmen olmadığı söylenebilir.

Alt Problem 6. *Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılaşma var mıdır?*

Alt problem doğrultusunda medeni durumun belirleyici bir faktör olup olmadığını analiz etmek amacıyla bağımsız örnekleme t testi kullanılmış ve bağımsız örnekleme t testinin temel varsayımlarından olan homojenliği incelemek için Levene testi uygulanmış ve Gereklilik alt boyutu için $F= 2,58$, $p>.05$, Değer verme alt boyutu için $F=1.62$, $p>.05$ ve Uygulanabilirlik için $F= 2.60$, $p>.05$ olarak homojen dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Analize ilişkin bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Medeni Duruma İlişkin Bulgular

	Medeni durum	n	X	Ss	t	p
Gereklilik	Bekâr	50	23.9600	2.14723	.38	.69
	Evli	46	23.7609	2.86112		

Tablo 7. (devamı)

Değer verme	Bekâr	50	24.3600	2.23844	.46	.64
	Evli	46	24.1087	3.00539		
Uygulanabilirlik	Bekâr	50	14.3800	2.87061	1.15	.25
	Evli	46	15.1522	3.66950		

Tablo 7 incelendiğinde Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarının gereklilik alt boyutunda $t(94) = .38$, $p > .05$, değer verme alt boyutunda $t(94) = .46$, $p > .05$ ve uygulanabilirlik alt boyutunda $t(94) = 1.15$, $p > .05$ medeni durumlarına göre anlamlı farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Bu örneklemden elde edilen bulgular doğrultusunda medeni durumun müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarını etkileyen bir etmen olmadığı söylenebilir.

Tablo 8. Örnekleme Grubunun Betimsel Değerleri

		f	%
Cinsiyet	Bay	39	40.6
	Bayan	57	59.4
Medeni durum	Evli	46	47.9
	Bekâr	50	52.1
Yaş	20-25	13	13.5
	26-30	47	49.0
	31-35	31	32.3
Görev yeri	İlçe merkez	56	58.3
	İl merkez	40	41.7
Öğrenim durumu	Lisans	86	89.6
	Yüksek lisans	10	10.4
Kıdem	1-5	37	38.5
	6-10	50	52.1
	11-15	9	9.4

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile ilgili elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçların sunumu ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Sonuçlar

Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar.

Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları incelendiğinde cinsiyetin belirli bir faktör olup olmadığını analiz etmek için gerekli testler yapılmış, cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir. Veri analizleri sonucunda bayan öğretmenlerin (57) bay öğretmenlere (39) göre daha fazla sayıda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut örneklem doğrultusunda cinsiyet faktörünün müzik öğretmelerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını etkileyen bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar.

Gereklilik, değer verme ve uygulanabilirlik alt boyutları incelendiğinde müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında öğrenim durumlarına göre anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir. Ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora kriterleri doğrultusunda % 89,6'lık bir dilimin lisans, % 10,4'lük bir dilimin ise yüksek lisans mezunu olduğu, ölçeğe cevap veren öğretmenler arasında ön lisan ve doktora kriterlerinde öğretmen olmadığı tespit edilmiştir. Mevcut örneklem doğrultusunda öğrenim durumları faktörünün müzik öğretmelerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını etkileyen bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.

Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında mesleki kıdemlerine (deneyim yılı) göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını tespit etmek amaçlı gerekli alt boyutlar incelenmiş ve uygulanan testler sonucunda mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 1-5, 6-10 ve 11-15 yıl olarak kriterler belirlenmiş, 37 öğretmenin 1-5 yıl, 50 öğretmenin 6-10 yıl, 9 öğretmenin ise 11-15 yıl arası bir mesleki kıdeme sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut örneklem doğrultusunda

mesleki kıdem (deneyim yılı) faktörünün müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını etkileyen bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.

Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında görev yerlerine göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını tespit etmek amaçlı gerekli alt boyutlar incelenmiş ve uygulanan testler sonucunda öğretmenlerin görev yerlerine göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Uygulanan ölçeğe cevap veren 56 öğretmenin ilçe merkezde, 40 öğretmenin ise il merkezde görev yaptığı belirlenmiştir. Mevcut örneklem doğrultusunda görev yerleri faktörünün müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını etkileyen bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Beşinci alt probleme ilişkin sonuçlar.

Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin yaklaşımlarının uygulanabilirlik alt boyutunda yaşa göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür. yaşı 20-25 grubunda yer alan öğretmenlerin eğitim araştırmalarının uygulanabilirliğine ilişkin görüşlerinin yaşı 26-30 grubunda yer alan öğretmenlere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılırken, genel olarak yaşlarına göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Belirlenen kriterler doğrultusunda 13 öğretmenin 20-25 yaş, 47 öğretmenin 26-30 yaş, 31 öğretmenin 31-35 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Mevcut örneklem doğrultusunda yaş faktörünün müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını etkileyen bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Altıncı alt probleme ilişkin sonuçlar.

Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını tespit etmek amaçlı gerekli alt boyutlar incelenmiş ve uygulanan testler sonucunda öğretmenlerin medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut kriterler doğrultusunda, 46 öğretmenin evli, 50 öğretmenin ise bekâr olduğu tespit edilmiştir. Mevcut örneklem doğrultusunda medeni durum faktörünün müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını etkileyen bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Bu bölümde verilerden elde edilen sonuçlara bağlı olarak çeşitli öneriler sunulmuştur.

1. Araştırmada kullanılan bu ölçekten hareketle lisansüstü çalışma yapan müzik öğretmenlerine yönelik ayrı bir çalışma yapılabilir.
2. Mesleki kıdem alt problemi incelendiğinde bu çalışmada müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında deneyim yılına göre anlamlı bir farklılaşma görülme de, başka bir çalışmada hangi mesleki kıdem aralığında olan öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik yaklaşımlarının olumlu ya da olumsuz olduğu konusunda bir araştırma yapılması önerilebilir.
3. Genel olarak bu çalışmanın Erzurum il ve ilçelerinde görev yapan müzik öğretmenlerine uygulanmasından hareketle çalışmanın örnekleme genişletilerek bölgeler arasında bir karşılaştırma yapılabilir.
4. Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını belirlemede yaş alt problemi göz önünde bulundurulduğunda bu çalışmada uygulanabilirlik faktörüne göre anlamlı bir farklılaşma görüldüğü sonucundan hareketle, bu farkın nedenleri yapılacak olan bilimsel çalışmalar ile ortaya koyulabilir.

Genel olarak bu çalışmanın Erzurum il ve ilçelerinde görev yapan müzik öğretmenlerine uygulanmasından hareketle örneklem genişletilerek çalışma Türkiye geneline uygulanabili

KAYNAKÇA

- Armağan, Y. (2012). *Eğitim araştırmaları çerçevesinde okul müdürlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 327452)
- Aykar A. (2014). *Suzuki yönteminin türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanabilirliği*. (Yüksek Lisans Tezi) Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 407543)
- Babacan E. (2014). Aday müzik öğretmenlerinin piyano eğitimi sürecindeki bireysel çalışma yöntemlerinin değerlendirilmesi. *SED-Sanat Eğitimi Dergisi 1:1-16*.
- Barışeri N. (2013). Araştırma yaklaşım ve yöntemleri: müzik eğitiminde uygulamalı araştırmalar. *SED-Sanat Eğitimi Dergisi 1:1-13*.
- Barrett S. "Inventing songs, inventing worlds: the 'genesis' of creative thought and activity in young children's lives" *International Journal of Early Years Education*, 14(3), 201–220.
- Bayrak Ö.T. (1997). *Sürekli Yayınların Bilimsel Araştırmalar için önemi*. (Yüksek Lisans Tezi) Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 176030)
- Biber Öz N. (2001). İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (1), 101-106
- Büyüköztürk Ş., Kılıç Çakmak E., Akgün Ö.E., Karadeniz Ş., Demirel F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. (25). 2-13
- Çevik, B. (2007) Müzik öğretim yöntemlerinden orff müzik öğretisine bir bakış. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9, (1), 95-100.
- Çevik, B. (2011) Müzik öğretmeni adaylarının iletişim becerileri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* (31), 1-13
- Elif G. (2007). *Orff-schulwerk ve kodaly yönteminin vokal doğaçlama, müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri üzerindeki etkileri* (Doktora Tezi) Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 215784)
- İlhan, A., Coşkun, Ç. H., Aslan, A, (2016). Üniversite Öğrencilerinin Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 17(2), 141-156. DOI: 10.17679/ıuefd.17218132
- İlhan, N., Şekerci, A.R, Sözbilir, M., & Yıldırım, A. (2013). Eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutum ölçeğinin geliştirilmesi, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(8), 31-56.
- Kale M. (2018). *İlköğretim temel müzik eğitim programındaki (5-6-7 ve 8. sınıflar) (orff – kodaly- dalcroze) müzik öğretim yöntemlerinin uygulanmasına yönelik öğretmen görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi) Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 526592)
- Kaptan, F., Korkmaz, H. (1998). *İlköğretimde etkili öğretme ve öğrenme. Öğretmen el kitabı* (e-kitap sürümü), 7. Modül <https://fikretkorur.guncelfizik.com/> adresinden edinilmiştir.
- Karabulut D. (2019). *Müzik öğretmenlerinin mesleki doyum ile mesleki tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Atatürk Üniversitesi, Erzurum
- Karaman H. (2015). Fen eğitimi araştırmalarının karakteristik özellikleri *ulusal ve uluslararası bir çözümleme* (Yüksek Lisans Tezi) Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 423572)
- Karasar N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar ilkeler teknikler*. (2. Yazım 33. Baskı) Ankara Atlas Akademik Yayınları 19-21

- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, (11. Baskı) Ankara: Nobel Yayınevi. s. 79
- Kayhan M., Koca S. A. Ö. (2004). Matematik eğitiminde araştırma konuları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (26), 72-81
- Korkmaz Ö. (2004). Müzik öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (20), 125-148
- Korkmaz, Ö., Şahin, A., & Yeşil, R. (2011). Bilimsel araştırmaya yönelik tutum ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Elementary Education Online*, 10(3), 961-973.
- Küçükosmanoğlu H., Ertekin M. (2016). Müzik eğitiminde xx. yüzyıldaki öğretim yaklaşımlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Eğitim ve öğretim araştırmaları dergisi*, 5(13), 372-379
- Mortimore, P. (2000). Does educational research matter? *British Educational Research Journal*, 26 (1),5-24
- Okay H., Gençel Ataman Ö., Kırtak N. (2015). Müziğe yönelik tutum ölçeği (myio nin geçerlik güvenilirlik çalışması. *Akademik Bakış Dergisi Kırgızistan*, 51 Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi ISSN: 1694-528X
- Özdemir D. (2012). *Okul öncesi eğitiminde dalcroze yaklaşımı*. (Doktora Tezi) Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 326688)
- Özeke S. (2007). Kodály Yöntemi ve İlköğretim Müzik Derslerinde Kodály Yöntemi Uygulamaları. *Eğitim Fakültesi Dergisi* (1), 111-119
- Özer, S. (2017). *Güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı öğretim programında uygulanan viyolonsel eğitiminde Türk eserlerinin yerinin ve gerekliliğinin değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi). Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 487359)
- Özmenteş G. (2013). Müzik eğitimi araştırmalarında değişen paradigma ve yöntemler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), Makale No:12 ISSN: 2146-9199
- Savlet, R.Y. (2017). *Tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma düzeylerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 471997)
- Seçkin-Kapucu, M. (2018). Fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 2(1), 1-6.
- Serdaroğlu N.S. (2015). Halkla ilişkiler disiplininde *bilimsel araştırmaların problemiği ile sektör sorunlarının korelatif analizi* (Yüksek Lisans Tezi) Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No 422259)
- Seyidoğlu, H. (2009). *Bilimsel araştırma ve yazma el kitabı*. İstanbul Güzem Can Yayınları s. 37
- Sönmez V., Alacapınar F. G. (2018). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı) Ankara Anı Yayıncılık. 22-25
- Şahin S., Atasoy B., Somyürek S. (2010). Öğretmen eğitiminde örnek olay yöntemi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 9(2):253 -277 ISSN: 1303-0094
- Şeker S.S., Saygı C.(2013). Eğitim fakültesi güzel Sanatlar eğitimi bölümü resim iş eğitimi ve müzik eğitimi anabilim dallarında okumakta olan öğretmen adaylarının akademik erteleme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi Uluslararası Türk Dili Edebiyatı ve Tarihi İçin Süreli Yayınlar 8/8 1237-1246
- Şendurur Y., Barış D. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 22, 1, 165-174
- Yıldırım, K. (1995). *Kodaly yöntemi ile müzik eğitimi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. Tez No (51300)
- Yıldırım A., Sözbilir M., İlhan N. & Şekerci A.R. (2010). *Fen ve teknoloji öğretmenlerinin fen eğitimi araştırmalarını takip etme, anlama ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma durumlarının incelenmesi* Erzurum Proje No: 108K325

EKLER

EK-1. Ölçek

ÖLÇEK FORMU

Bu ölçek formu; Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalında “Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının belirlenmesi” isimli yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Çalışmada müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını belirlemek üzere İlhan N, Şekerci A.R, Sözbilir M, Yıldırım A, (2013), tarafından geliştirilen “Eğitim araştırmalarına yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği” kullanılacaktır.

Araştırma sonucunda genel olarak;

Müzik öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları nasıldır? Birbirinden farklı faktörlere bağlı olarak (cinsiyet, yaş, medeni durumu, deneyim yılı, öğrenim durumu görev yeri vb.) durumları da farklılık göstermekte midir? Gibi sorulara cevap aranacaktır.

Elde edilecek veriler sadece bu çalışmada kullanılacak olup; her türlü kişisel bilgi gizli tutulacaktır.

Desteğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Araştırmacı

Taha KOTAN

KİŞİSEL BİLGİLER

1-Cinsiyet: Bay ( ) - Bayan ( )

2-Yaş: 20-25 ( ) - 26-30 ( ) – 31-35( ) – 36-40 ( ) – 41-45 ( ) – 46 ve üst ( )

3-Medeni Durum: Evli ( ) – Bekar ( )

4- Deneyim yılı: ( )1-5 yıl ( )6-10 yıl ( )11-15 yıl ( )16-20 yıl ( )21-25 yıl ( )26 yıl ve üzeri

5- Öğrenim Durumu: ( ) Ön Lisans ( ) Lisans ( ) Yüksek Lisans ( ) Doktora

6- Görev Yerleri: ( ) İl Merkezi ( ) İlçe Merkezi

	Madde No	Ölçekteki İfadeler	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Eğitim Araştırmalarının Gerekliliği	34	Eğitim araştırmaları derslerde kullanabileceğim yararlı bilgiler sağlar.					
	31	Eğitim araştırmaları ile ilgili seminerlerden hoşlanırım.					
	33	Yapılan eğitim araştırmaları öğretim programlarının geliştirilmesi yenilenmesine katkı sağlar.					
	35	Öğretim sürecinde konuya göre öğretim, model yöntem ve teknik seçiminde eğitim araştırma bulguları benim için önemli bir yere sahiptir.					
	16	Yapılan eğitim araştırmaları öğretimde karşılaştığım problemlere çözüm üretir.					
	13	Seminerlerde anlatılan eğitim ile ilgili araştırma bulguları fayda sağlar.					
	27	Eğitim araştırma bulgularına göre sınıfta ders işlemek bana zevk verir.					
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	2	Öğretmenler eğitim araştırma bulgularından yararlanmalıdırlar.					
	1	Eğitim araştırmalarından haberdar olmak önemlidir.					
	10	Nitelikli bir öğretmen olmak için eğitim araştırmalarından yararlanmak gerekir.					
	12	Eğitim ile ilgili bilimsel araştırmaların yapılması gereklidir.					
	8	Eğitim araştırmaları öğretmenlik mesleğinin gelişimine katkı sağlar.					
	3	Eğitim ile ilgili bilimsel yayınlar (tez, makale, kitap vb.) eğitimin kalitesinin artmasına katkı sağlar.					
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	25	Eğitim araştırmalarından elde edilen verilere göre ders işlediğimde konular yetişmez.					
	22	Akademisyenlerin yaptığı eğitim araştırmaları sadece kendi kariyerlerini yükseltmek amacıyla yapılan araştırmalardır.					
	19	Eğitim ile ilgili bilimsel yayınların (tez, makale, kitap vb.) yüzeysel olduğu kanısındayım.					
	17	Eğitim araştırmalarının okul ortamında uygulanabilirliği yoktur.					
	28	Eğitimde yapılan çalışmaların sonuçlarına göre ders işlemek zaman kaybıdır.					
	32	Yapılan eğitim araştırmalarının uygulanabilir olduğuna inanmıyorum					
26	Eğitim araştırmalarının bulgularına göre ders işlenmesi öğrencilerin başarılarını düşürür.						

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı :Taha KOTAN

Doğım Yeri ve Tarihi : Ağrı 02.09.1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Erzurum Atatürk Üniversitesi K.K.E.F. Müzik Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrenimi : Erzurum Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Çalışmakta Olduğu Kurum: Erzurum Özel Sınav Koleji

İletişim: tahakotan25@gmail.com